Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

24 päivänä syyskuuta 2019 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Henkilötiedot – Yksilöiden suojelu internetsivuilla olevien henkilötietojen käsittelyssä – Direktiivi 95/46/EY – Asetus (EU) 2016/679 – Internethakukoneet – Internetsivustoihin sisältyvien tietojen käsittely – Kyseisen direktiivin 8 artiklassa ja kyseisen asetuksen 9 ja 10 artiklassa tarkoitetut erityiset tietoryhmät – Kyseisten artiklojen sovellettavuus hakukoneen ylläpitäjään – Kyseisellä ylläpitäjällä mainittujen artiklojen nojalla olevien velvollisuuksien ulottuvuus – Tietojen julkaiseminen internetsivustoilla ainoastaan journalistisia tarkoituksia tai taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten – Vaikutus hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön käsittelyyn – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 8 ja 11 artikla

Asiassa C-136/17,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Conseil d'État (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) on esittänyt 24.2.2017 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 15.3.2017, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

GC,

AF,

BH ja

ED

vastaan

Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL),

Premier ministren ja

Google LLC:n, jolle Google Inc:n oikeudet ovat siirtyneet,

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Arabadjiev, A. Prechal, T. von Danwitz, C. Toader ja F. Biltgen sekä tuomarit M. Ilešič (esittelevä tuomari), L. Bay Larsen, M. Safjan, D. Šváby, C. G. Fernlund, C. Vajda ja S. Rodin,

julkisasiamies: M. Szpunar,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

kirjaaja: hallintovirkamies V. Giacobbo-Peyronnel,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.9.2018 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– AF, itse,

– BH, edustajanaan L. Boré, avocat,

– Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL), asiamiehinään I. Falque-Pierrotin, J. Lessi ja G. Le Grand,

– Google LLC, edustajinaan P. Spinosi, Y. Pelosi ja W. Maxwell, avocats,

– Ranskan hallitus, asiamiehinään D. Colas, R. Coesme, E. de Moustier ja S. Ghiandoni,

– Irlanti, asiamiehinään M. Browne, G. Hodge, J. Quaney ja A. Joyce, avustajanaan M. Gray, BL,

– Kreikan hallitus, asiamiehinään E.-M. Mamouna, G. Papadaki, E. Zisi ja S. Papaioannou,

– Italian hallitus, asiamiehenään G. Palmieri, avustajinaan F. De Luca ja P. Gentili, avvocati dello Stato,

– Itävallan hallitus, asiamiehinään G. Eberhard ja G. Kunnert,

– Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna, M. Pawlicka ja J. Sawicka,

– Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään S. Brandon, avustajanaan C. Knight, barrister,

– Euroopan komissio, asiamiehinään A. Buchet, H. Kranenborg ja D. Nardi,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.1.2019 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY (EYVL 1995, L 281, s. 31) tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa ovat vastakkain GC, AF, BH ja ED sekä Commission nationale de l'informatique et des libertés (CNIL) (tietojenkäsittelystä ja perusvapauksista vastaava kansallinen elin, Ranska; jäljempänä CNIL) ja jossa on kyse viimeksi mainitun tekemästä neljästä päätöksestä, joilla kieltäydytään vaatimasta Google Inc:tä, josta on tullut Google LLC, poistamaan kyseisten henkilöiden nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon sisältyvät eri linkit, jotka johtavat sivullisten julkaisemille internetsivuille.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Direktiivi 95/46

3 Direktiivin 95/46 tavoitteena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan turvata henkilötietojen käsittelyssä yksilöille heidän perusoikeutensa ja -vapautensa ja erityisesti heidän oikeutensa yksityisyyteen sekä poistaa kyseisten tietojen vapaan liikkumisen esteet.

4 Direktiivin 95/46 johdanto-osan 33 ja 34 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(33) luonteeltaan sellaisia tietoja, jotka voivat loukata yksilön perusvapauksia tai yksityiselämää, ei pitäisi käsitellä, paitsi rekisteröidyn nimenomaisella suostumuksella; tästä kiellosta on kuitenkin nimenomaisesti poikettava erityisten tarpeiden vaatiessa – –

(34) jäsenvaltioilla on samoin oltava oikeus tehdä poikkeuksia arkaluonteisten tietojen käsittelykieltoon, jos se on tärkeiden julkista etua koskevien syiden vuoksi perusteltua – –; jäsenvaltioiden on kuitenkin toteutettava erityiset ja asianmukaiset takeet yksilöiden perusoikeuksien ja yksityisyyden suojaamiseksi”.

5 Kyseisen direktiivin 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä tarkoitetaan

a) ’henkilötiedoilla’ kaikenlaisia tunnistettua tai tunnistettavissa olevaa luonnollista henkilöä (’rekisteröity’) koskevia tietoja; – –

b) ’henkilötietojen käsittelyllä’ (’käsittely’) kaikenlaisia sellaisia toimintoja tai toimintojen kokonaisuuksia, joita kohdistetaan henkilötietoihin joko automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tai manuaalisesti, kuten tietojen kerääminen, tallentaminen, järjestäminen, säilyttäminen, muokkaaminen tai muuttaminen, tiedon haku, kysely, käyttö, luovuttaminen siirtämällä, levittämällä tai asettamalla muutoin saataville, yhteensovittaminen tai yhdistäminen sekä suojaaminen, poistaminen tai tuhoaminen,

– –

d) ’rekisterinpitäjällä’ luonnollista tai oikeushenkilöä, julkista viranomaista, virastoa tai muuta toimielintä, joka, yksin tai yhdessä toisten kanssa, määrittelee henkilötietojen käsittelyn tarkoituksen ja keinot; – –

– –

h) ’rekisteröidyn suostumuksella’ kaikenlaista vapaaehtoista, yksilöityä ja tietoista tahdon ilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn.”

6 Mainitun direktiivin II luvun I jaksossa, jonka otsikko on ”Tietojen laatua koskevat periaatteet”, olevassa saman direktiivin 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että

a) henkilötietoja käsitellään asianmukaisesti ja laillisesti,

b) henkilötiedot kerätään tiettyä nimenomaista ja laillista tarkoitusta varten, eikä niitä myöhemmin saa käsitellä näiden tarkoitusten kanssa yhteensopimattomalla tavalla. – –

c) henkilötiedot ovat asianmukaisia, olennaisia eivätkä liian laajoja siihen tarkoitukseen, mihin ne on kerätty ja missä niitä myöhemmin käsitellään,

d) henkilötiedot ovat täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on tehtävä kaikki mahdollinen sen varmistamiseksi, että niihin tarkoituksiin nähden virheelliset tai puutteelliset tiedot, joita varten tiedot kerättiin tai joissa niitä myöhemmin käsitellään, poistetaan tai oikaistaan,

e) henkilötiedot säilytetään muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan sen ajan, kuin on tarpeen niiden tarkoitusten toteuttamista varten, joita varten tiedot kerättiin tai joissa niitä myöhemmin käsitellään. Jäsenvaltiot toteuttavat niiden henkilötietojen tarpeelliset suojatoimet, joita säilytetään edellä tarkoitettua aikaa kauemmin historiantutkimusta taikka tilastollisia tai tieteellisiä tarkoituksia varten.

2. Rekisterinpitäjän on huolehdittava 1 kohdan noudattamisesta.”

7 Direktiivin 95/46 II luvun II jaksossa, jonka otsikko on ”Tietojenkäsittelyn laillisuutta koskevat periaatteet”, olevassa 7 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, että henkilötietoja voidaan käsitellä ainoastaan,

– –

f) jos käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän tai tiedot saavan sivullisen oikeutetun intressin toteuttamiseksi, paitsi milloin tämän intressin syrjäyttävät rekisteröidyn 1 artiklan 1 kohdan perusteella suojaa tarvitsevat intressit ja perusoikeudet ja -vapaudet.”

8 Mainitun direktiivin II luvun III jakso, jonka otsikko on ”Tietojenkäsittelyn erityiset ryhmät”, sisältää tämän saman direktiivin 8 ja 9 artiklan. Kyseisessä 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Erityisiä tietoryhmiä koskeva tietojenkäsittely”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten henkilötietojen käsittely, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvien tietojen käsittely.

2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta, jos

a) rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa kyseiseen käsittelyyn, paitsi jos jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei voida poistaa rekisteröidyn suostumuksella, tai

– –

e) käsittely koskee tietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi, tai jos käsittely on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.

– –

4. Ottaen huomioon tarvittavat suojatoimet jäsenvaltiot voivat, tärkeää yleistä etua koskevasta syystä, toteuttaa muita kuin 2 kohdassa säädettyjä poikkeuksia joko kansallisella lailla tai valvontaviranomaisen päätöksellä.

5. Rikoksiin, tuomioihin tai turvallisuutta koskeviin toimenpiteisiin liittyvää tietojenkäsittelyä voidaan suorittaa ainoastaan julkisen viranomaisen valvonnassa tai, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään erityisistä tarpeellisista suojatoimista, jäsenvaltion myöntämissä näiden suojatoimien kattamissa poikkeuksissa. Täydellistä rikosrekisteriä ei kuitenkaan saa pitää kuin julkisen viranomaisen valvonnassa.

Jäsenvaltiot voivat säätää siitä, että myös hallinnollisiin sanktioihin tai siviiliprosesseihin liittyviä tietoja on käsiteltävä julkisen viranomaisen valvonnassa.

– –”

9 Direktiivin 95/46 9 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilötietojen käsittely ja ilmaisuvapaus”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on säädettävä ainoastaan journalistisia tarkoituksia tai taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten toteutettua henkilötietojen käsittelyä varten poikkeuksista ja vapautuksista tästä luvusta, IV luvusta ja VI luvusta, ainoastaan jos ne osoittautuvat välttämättömiksi yksityisyyttä koskevan oikeuden ja ilmaisuvapautta koskevien sääntöjen yhteensovittamisessa.”

10 Kyseisen direktiivin 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Tiedonsaantioikeus”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on taattava rekisteröidylle oikeus saada rekisterinpitäjältä

– –

b) tapauskohtaisesti, sellaiset tiedot oikaistuiksi, poistetuiksi tai suojatuiksi, joiden käsittely ei ole tämän direktiivin mukaista, erityisesti tietojen puutteellisen tai virheellisen luonteen vuoksi;

– –”

11 Mainitun direktiivin 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Rekisteröidyn oikeus vastustaa henkilötietojensa käsittelyä”, säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltioiden on turvattava rekisteröidylle oikeus

a) ainakin 7 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa millä hetkellä tahansa vastustaa itseään koskevien tietojen käsittelyä tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi, paitsi milloin kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetään. Jos vastustus on perusteltua, rekisterinpitäjä ei enää saa käsitellä kyseisiä tietoja,

– –”

12 Saman direktiivin 28 artiklassa, jonka otsikko on ”Valvontaviranomainen”, säädetään seuraavaa:

”1. Kunkin jäsenvaltion on säädettävä siitä, että jäsenvaltioiden tämän direktiivin mukaisesti toteuttamien toimenpiteiden soveltamista sen alueella valvoo yksi tai useampi julkinen viranomainen.

– –

3. Kullakin valvontaviranomaisella on erityisesti oltava:

– tutkintavaltuudet, kuten valtuudet saada käsiteltäviä tietoja ja kerätä kaikki valvontatehtävänsä suorittamiseksi tarvittavat tiedot,

– tehokkaat toimintavaltuudet, kuten esimerkiksi – – valtuudet määrätä tietojen suojaamisesta, poistamisesta tai tuhoamisesta tai kieltää käsittely väliaikaisesti tai lopullisesti – –

– –

Valvontaviranomaisen päätöksistä, jotka antavat aihetta valituksiin, voi valittaa tuomioistuimeen.

4. Kuka tahansa henkilö tai häntä edustava yhdistys voi esittää valvontaviranomaiselle oikeuksiensa ja vapauksiensa suojelua henkilötietojen käsittelyn osalta koskevan vaateen. Rekisteröidylle ilmoitetaan vaateen seurauksista.

– –

6. Riippumatta kyseessä olevaan käsittelyyn sovellettavasta kansallisesta oikeudesta valvontaviranomainen on toimivaltainen käyttämään jäsenvaltionsa alueella valtuuksia, jotka sille kuuluvat 3 kohdan mukaisesti. Toisen jäsenvaltion viranomainen voi pyytää valvontaviranomaista käyttämään valtuuksiaan.

Valvontaviranomaisten on oltava yhteistyössä keskenään siinä määrin kuin on tarpeen tehtäviensä suorittamiseksi, erityisesti vaihtamalla hyödyllisiä tietoja.

– –”

Asetus (EU) 2016/679

13 Luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46 kumoamisesta 27.4.2016 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679 (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL 2016, L 119, s. 1) sovelletaan sen 99 artiklan 2 kohdan mukaan 25.5.2018 alkaen. Kyseisen asetuksen 94 artiklan 1 kohdassa säädetään, että direktiivi 95/46 kumotaan tuosta samasta päivästä alkaen.

14 Mainitun asetuksen johdanto-osan 1, 4, 51, 52 ja 65 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(1) Luonnollisten henkilöiden suojelu henkilötietojen käsittelyn yhteydessä on perusoikeus. Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, 8 artiklan 1 kohdan ja [SEUT] 16 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan.

– –

(4) Henkilötietojen käsittely olisi suunniteltava niin, että se palvelee ihmistä. Oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen; sitä on tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin. Tässä asetuksessa kunnioitetaan kaikkia perusoikeuksia ja otetaan huomioon perusoikeuskirjassa tunnustetut vapaudet ja periaatteet sellaisina kuin ne ovat vahvistettuina perussopimuksissa, erityisesti jokaisen oikeus siihen, että hänen yksityis- ja perhe-elämäänsä – – kunnioitetaan, oikeus henkilötietojen suojaan, ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus, elinkeinovapaus – –

– –

(51) Henkilötietoja, jotka ovat erityisen arkaluonteisia perusoikeuksien ja -vapauksien kannalta, on suojeltava erityisen tarkasti, koska niiden käsittelyn asiayhteys voisi aiheuttaa huomattavia riskejä perusoikeuksille ja -vapauksille. – –

(52) Henkilötietojen erityisryhmien käsittelykiellosta olisi voitava poiketa myös siinä tapauksessa, että poikkeaminen perustuu unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön ja tapahtuu asianmukaisia suojatoimia soveltaen, jotta voidaan suojata henkilötietoja ja muita perusoikeuksia – –

– –

(65) Luonnollisella henkilöllä olisi oltava – – oikeus 'tulla unohdetuksi', jos tietojen säilyttäminen rikkoo tätä asetusta tai rekisterinpitäjään sovellettavaa unionin oikeutta tai jäsenvaltion lainsäädäntöä. – – Henkilötietojen edelleen säilyttämisen tulisi kuitenkin olla lainmukaista, jos se on tarpeen sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi – –"

15 Asetuksen 2016/679 4 artiklan 11 alakohdan määritelmän mukaan rekisteröidyn "suostumuksella" tarkoitetaan "mitä tahansa vapaaehtoista, yksilöityä, tietoista ja yksiselitteistä tahdonilmaisua, jolla rekisteröity hyväksyy henkilötietojensa käsittelyn antamalla suostumusta ilmaisevan lausuman tai toteuttamalla selkeästi suostumusta ilmaisevan toimen".

16 Kyseisen asetuksen 5 artiklan, jonka otsikko on "Henkilötietojen käsittelyä koskevat periaatteet", 1 kohdan c–e alakohdassa säädetään seuraavaa:

"Henkilötietojen suhteen on noudatettava seuraavia vaatimuksia:

– –

c) henkilötietojen on oltava asianmukaisia ja olennaisia ja rajoitettuja siihen, mikä on tarpeellista suhteessa niihin tarkoituksiin, joita varten niitä käsitellään ('tietojen minimointi');

d) henkilötietojen on oltava täsmällisiä ja tarvittaessa päivitettyjä; on toteutettava kaikki mahdolliset kohtuulliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että käsittelyn tarkoituksiin nähden epätarkat ja virheelliset henkilötiedot poistetaan tai oikaistaan viipymättä ('täsmällisyys');

e) ne on säilytettävä muodossa, josta rekisteröity on tunnistettavissa ainoastaan niin kauan kuin on tarpeen tietojenkäsittelyn tarkoitusten toteuttamista varten; – – ('säilytyksen rajoittaminen')".

17 Mainitun asetuksen 9 artiklassa, jonka otsikko on "Erityisiä henkilötietoryhmiä koskeva käsittely", säädetään seuraavaa:

"1. Sellaisten henkilötietojen käsittely, joista ilmenee rotu tai etninen alkuperä, poliittisia mielipiteitä, uskonnollinen tai filosofinen vakaumus tai ammattiliiton jäsenyys sekä geneettisten tai biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten tai terveyttä koskevien tietojen taikka luonnollisen henkilön seksuaalista käyttäytymistä ja suuntautumista koskevien tietojen käsittely on kiellettyä.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta, jos sovelletaan jotakin seuraavista:

a) rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa kyseisten henkilötietojen käsittelyyn yhtä tai useampaa tiettyä tarkoitusta varten, paitsi jos unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä säädetään, että 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa ei voida kumota rekisteröidyn suostumuksella;

– –

e) käsittely koskee henkilötietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi;

– –

g) käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi;

_ _”

18 Saman asetuksen 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvien henkilötietojen käsittely”, säädetään seuraavaa:

”Rikostuomioihin ja rikkomuksiin tai niihin liittyviin turvaamistoimiin liittyvien henkilötietojen käsittely 6 artiklan 1 kohdan perusteella suoritetaan vain viranomaisen valvonnassa tai silloin, kun se sallitaan unionin oikeudessa tai jäsenvaltion lainsäädännössä, jossa säädetään asianmukaisista suojatoimista rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien suojelemiseksi. Kattavaa rikosrekisteriä pidetään vain julkisen viranomaisen valvonnassa.”

19 Asetuksen 2016/679 17 artiklassa, jonka otsikko on ”Oikeus tietojen poistamiseen (’oikeus tulla unohdetuksi)”, säädetään seuraavaa:

”1. Rekisteröidyllä on oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, ja rekisterinpitäjällä on velvollisuus poistaa henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, edellyttäen että jokin seuraavista perusteista täyttyy:

a) henkilötietoja ei enää tarvita niihin tarkoituksiin, joita varten ne kerättiin tai joita varten niitä muutoin käsiteltiin;

b) rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta;

c) rekisteröity vastustaa käsittelyä 21 artiklan 1 kohdan nojalla eikä käsittelyyn ole olemassa perusteltua syytä tai rekisteröity vastustaa käsittelyä 21 artiklan 2 kohdan nojalla;

d) henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti;

e) henkilötiedot on poistettava unionin oikeuteen tai jäsenvaltion lainsäädäntöön perustuvan rekisterinpitäjään sovellettavan lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi;

f) henkilötiedot on kerätty 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

2. Jos rekisterinpitäjä on julkistanut henkilötiedot ja sillä on 1 kohdan mukaisesti velvollisuus poistaa tiedot, sen on käytettävissä oleva teknologia ja toteuttamiskustannukset huomioon ottaen toteutettava kohtuulliset toimenpiteet, muun muassa tekniset toimet, ilmoittaakseen henkilötietoja käsitteleville rekisterinpitäjille, että rekisteröity on pyytänyt kyseisiä rekisterinpitäjiä poistamaan näihin henkilötietoihin liittyvät linkit tai näiden henkilötietojen jäljennökset tai kopiot.

3. Edellä olevaa 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta, jos käsittely on tarpeen

a) sananvapautta ja tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi;

_ _”

20 Kyseisen asetuksen 21 artiklan, jonka otsikko on ”Vastustamisoikeus”, 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Rekisteröidyllä on oikeus henkilökohtaiseen erityiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella milloin tahansa vastustaa häntä koskevien henkilötietojen käsittelyä, joka perustuu 6 artiklan 1 kohdan e tai f alakohtaan, kuten näihin säännöksiin perustuvaa profilointia. Rekisterinpitäjä ei saa enää käsitellä henkilötietoja, paitsi jos rekisterinpitäjä voi osoittaa, että käsittelyyn on olemassa huomattavan tärkeä ja perusteltu syy, joka syrjäyttää rekisteröidyn edut, oikeudet ja vapaudet tai jos se on tarpeen oikeusvaateen laatimiseksi, esittämiseksi tai puolustamiseksi.”

21 Mainitun asetuksen 85 artiklassa, jonka otsikko on ”Käsittely ja sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus”, säädetään seuraavaa:

”1. Jäsenvaltioiden on lainsäädännöllä sovitettava yhteen tämän asetuksen mukainen oikeus henkilötietojen suojaan sekä oikeus sananvapauteen ja tiedonvälityksen vapauteen, mukaan lukien käsittely journalistisia tarkoituksia ja akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten.

2. Käsittelylle journalistisia tarkoituksia varten tai akateemisen, taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten jäsenvaltioiden on säädettävä vapautuksia tai poikkeuksia II luvun (periaatteet), III luvun (rekisteröidyn oikeudet), IV luvun (rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä), V luvun (henkilötietojen siirto kolmansiin maihin tai kansainvälisille järjestöille), VI luvun (riippumattomat valvontaviranomaiset), VII luvun (yhteistyö ja yhdenmukaisuus) ja IX luvun (tietojenkäsittelyyn liittyvät erityistilanteet) säännöksiin, jos ne ovat tarpeen henkilötietojen suojaa koskevan oikeuden sovittamiseksi yhteen sananvapauden ja tiedonvälityksen vapauden kanssa.

_ _”

Ranskan oikeus

22 Direktiivi 95/46 on saatettu osaksi Ranskan oikeutta tietojenkäsittelystä, tiedostoista ja perusvapauksista 6.1.1978 annetulla lailla nro 78-17 (loi n° 78-17, du 6 janvier 1978, relative à l’informatique, aux fichiers et aux libertés), sellaisena kuin sitä sovelletaan pääasian tosiseikkoihin.

23 Kyseisen lain 11 §:ssä täsmennetään, että CNIL:n tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että henkilötietoja käsitellään tuon lain säännösten mukaisesti, ja että CNIL ottaa tältä osin vastaan valitukset, pyynnöt ja kantelut, jotka liittyvät henkilötietojen käsittelyyn, ja ilmoittaa niiden tekijöille, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty.

Pääasiat ja ennakkoratkaisukysymykset

24 GC, AF, BH ja ED ovat kukin pyytäneet Googlea poistamaan hakutulosten luettelosta, jonka kyseisen yhtiön ylläpitämä hakukone esittää vastauksena heidän nimellään suoritetun haun johdosta, eri linkit, jotka johtavat sivullisten julkaisemille internetsivuille, mistä mainittu yhtiö on kuitenkin kieltäytynyt.

25 GC pyysi erityisesti sellaisen linkin poistamista hakutulosten luettelosta, jonka avulla voi siirtyä satiiriseen valokuvamontaasiin, joka on ladattu 18.2.2011 salanimellä Youtube-kanavalle, jossa hänen kuvaansa on käsitelty siten, että hän näyttää olevan kunnan pormestarin, jonka kansliapäällikkönä hän toimi, vieressä, ja samassa yhteydessä viitataan nimenomaisesti heidän väliseensä intiimiin suhteeseen ja siihen, mikä vaikutus tällä suhteella on ollut hänen omaan poliittiseen uraansa. Tämä valokuvamontaasi on ladattu verkkoon kantonin vaaleihin, joissa GC oli tuolloin ehdokkaana, liittyneen vaalikampanjan

yhteydessä. Ajankohtana, jolloin hänen hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntönsä hylättiin, asianomaista ei ollut valittu vaaleissa, hän ei ollut ehdokkaana paikallisvaaleissa eikä hän hoitanut enää tehtäviä kunnan pormestarin kansliapäällikkönä.

26 AF pyysi sellaisten linkkien poistamista hakutulosten luettelosta, joiden avulla voi siirtyä *Liberation* -sanomalehdessä 9.9.2008 julkaistuun artikkeliin, joka on otettu Centre contre les manipulations mentalesin (CCMM) (psykologista manipulointia tutkiva keskus, Ranska) (jäljempänä CCMM) internetsivustolle ja joka liittyy erään skientologiakirkon jäsenen vuoden 2006 joulukuussa tekemään itsemurhaan. AF mainitaan kyseisessä artikkelissa henkilönä, joka vastasi skientologiakirkon suhdetoiminnasta, mistä tehtävästä hän on sittemmin luopunut. Mainitun artikkelin kirjoittaja viittaa lisäksi siihen, että hän on ottanut AF:ään yhteyttä kuullakseen hänen versionsa tosiseikoista, ja kertoo tässä yhteydessä saamansa tiedot.

27 BH pyysi sellaisten linkkien poistamista hakutulosten luettelosta, jotka johtavat lähinnä lehdistössä julkaistuihin artikkeleihin, jotka liittyvät vuoden 1995 kesäkuussa aloitettuun esitutkintaan, joka koski republikaanipuolueen (parti républicain (PR)) rahoitusta ja jonka yhteydessä häntä ja useita liikemiehiä ja poliitikkoja vastaan nostettiin syyte. Häntä koskeva menettely päätettiin 26.2.2010 asian käsittelyn raukeamisesta annetulla määräyksellä. Suurin osa riidanalaisista linkeistä johtaa artikkeleihin, jotka ovat esitutkinnan aloittamisen ajoilta, eikä niissä näin ollen kerrota menettelyn lopputuloksesta.

28 ED pyysi sellaisten linkkien poistamista hakutulosten luettelosta, jotka johtavat kahteen *Nice-Matin-* ja *Le Figaro* -sanomalehdissä julkaistuun artikkeliin, joissa kerrotaan rikosoikeudenkäynnistä, jossa ED tuomittiin seitsemän vuoden vankeusrangaistukseen ja lisäksi kymmeneksi vuodeksi sosiaaliviranomaisten ja tuomioistuimen seurantaan alle 15-vuotiaisiin kohdistuneiden seksuaalirikosten vuoksi. Toisessa näistä oikeudenkäyntiä kuvaavista artikkeleista mainitaan lisäksi lukuisia ED:hen liittyviä intiimejä yksityiskohtia, jotka olivat ilmenneet oikeudenkäynnin aikana.

29 Koska Google hylkäsi pääasian kantajien esittämät hakutulosten luettelosta poistamista koskevat pyynnöt, nämä tekivät CNIL:lle kanteluja, joissa vaadittiin, että kyseinen yhtiö velvoitetaan poistamaan kyseessä olevat linkit. CNIL:n puheenjohtaja ilmoitti pääasian kantajille heidän kantelujensa käsittelyn päättämisestä kirjeillä, jotka oli päivätty 24.4.2015, 28.8.2015, 21.3.2016 ja 9.5.2016.

30 Pääasian kantajat nostivat siten ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa eli Conseil d'État'ssa (ylin hallintotuomioistuin, Ranska) kanteet näistä CNIL:n kieltäytymisistä vaatia Googlea suorittamaan pyydetyt hakutulosten luettelosta poistamiset. Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on yhdistänyt nämä kanteet.

31 Conseil d'État totesi, että mainittuihin kanteisiin liittyy useita direktiivin 95/46 tulkintaa koskevia vakavia vaikeuksia, minkä jälkeen se päätti esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Kun otetaan huomioon hakukoneen ylläpitäjän erityiset vastuut, valtuudet ja mahdollisuudet, onko muille rekisterinpitäjille asetettu kielto käsitellä tietoja, jotka kuuluvat [direktiivin 95/46] 8 artiklan 1 ja 5 kohdan soveltamisalaan, sovellettavissa kyseisessä säädöksessä säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta myös hakukoneen ylläpitäjään, joka on rekisterinpitäjä tällä hakukoneella käsiteltävien tietojen osalta?

2) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi:
[a)] Onko [direktiivin 95/46] 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä tulkittava siten, että – jollei kyseisessä direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – hakukoneen ylläpitäjälle tällä tavalla asetettu kielto käsitellä näiden säännösten soveltamisalaan kuuluvia tietoja velvoittaa hakukoneen ylläpitäjän hyväksymään järjestelmällisesti sellaisten linkkien osalta esitetyt hakutulosten luettelosta poistamista koskevat pyynnöt, jotka johtavat internetsivuille, joilla käsitellään tällaisia tietoja?

[b)] Miten pitäisi tästä näkökulmasta tulkita [direktiivin 95/46] 8 artiklan 2 kohdan a ja e alakohdassa säädettyjä poikkeuksia, jos niitä sovelletaan hakukoneen ylläpitäjään, kun otetaan huomioon sen erityiset vastuut, valtuudet ja mahdollisuudet? Voiko erityisesti tällainen ylläpitäjä kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä, jos se toteaa, että kyseiset linkit johtavat sisältöihin, joissa on tosin 8 artiklan 1 kohdassa lueteltuihin ryhmiin kuuluvia tietoja mutta jotka kuuluvat myös tuon saman artiklan 2 kohdassa ja erityisesti sen a ja e alakohdassa säädettyjen poikkeusten soveltamisalaan?

[c)] Onko samoin [direktiivin 95/46] säännöksiä tulkittava siten, että jos linkit, joiden poistamista hakutulosten luettelosta pyydetään, johtavat ainoastaan journalistisia tarkoituksia tai taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten toteutettuun henkilötietojen käsittelyyn, jossa voidaan tällä perusteella [direktiivin 95/46] 9 artiklan nojalla kerätä ja käsitellä kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 ja 5 kohdassa mainittuihin ryhmiin kuuluvia tietoja, hakukoneen ylläpitäjä voi tästä syystä kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä?

3) Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan kieltävästi:

[a)] Mitä [direktiivin 95/46] erityisiä vaatimuksia hakukoneen ylläpitäjän on täytettävä, kun otetaan huomioon sen vastuut, valtuudet ja mahdollisuudet?

[b)] Jos se toteaa, että ne internetsivut, joille johtavat linkit, joiden poistamista hakutulosten luettelosta pyydetään, sisältävät tietoja, joiden julkaiseminen kyseisillä sivuilla on kiellettyä, onko [direktiivin 95/46] säännöksiä tulkittava siten, että

– niillä velvoitetaan hakukoneen ylläpitäjä poistamaan kyseiset linkit pyynnön esittäjän nimellä suoritetun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta

– vai merkitsevätkö ne vain sitä, että hakukoneen ylläpitäjän on otettava tämä seikka huomioon arvioidessaan hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön perusteltavuutta

– vai onko tämä seikka merkityksetön sen arvioinnin kannalta, joka hakukoneen ylläpitäjän on suoritettava?

Jos tämä seikka ei ole merkityksetön, miten on vielä arvioitava sitä, onko riidanalaisten tietojen julkaiseminen internetsivuilla laillista, jos nämä tiedot perustuvat käsittelyyn, joka ei kuulu [direktiivin 95/46] eikä siten myöskään sen täytäntöönpanosta annetun kansallisen lainsäädännön alueelliseen soveltamisalaan?

4) Ensimmäiseen kysymykseen annettavasta vastauksesta riippumatta:

[a)] Henkilötietojen sellaisella internetsivulla julkaisemisen laillisuudesta riippumatta, jolle riidanalainen linkki johtaa, onko [direktiivin 95/46] säännöksiä tulkittava siten, että

– jos pyynnön esittäjä osoittaa kyseisten tietojen olevan puutteellisia, paikkansapitämättömiä tai vanhentuneita, hakukoneen ylläpitäjän on hyväksyttävä näiden linkkien hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö

– erityisesti, jos pyynnön esittäjä osoittaa, että kun otetaan huomioon tuomioistuinmenettelyn kulku, menettelyn aikaisempaan vaiheeseen liittyvät tiedot eivät enää vastaa hänen senhetkistä todellista tilannettaan, hakukoneen ylläpitäjä on velvollinen poistamaan hakutulosten luettelosta linkit, jotka johtavat tällaisia tietoja sisältäville internetsivuille?

[b)] Onko [direktiivin 95/46] 8 artiklan 5 kohdan säännöksiä tulkittava siten, että tiedot, jotka liittyvät jotakin henkilöä koskevaan syytteeseenpanoon tai joilla kuvataan oikeudenkäyntiä, sekä niihin perustuva tuomio, ovat rikoksiin ja tuomioihin liittyviä tietoja? Yleisesti, jos internetsivu sisältää tietoja, joissa viitataan luonnollista henkilöä koskeviin tuomioihin tai oikeudenkäyntimenettelyihin, kuuluuko se näiden säännösten soveltamisalaan?”

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

32 Esitetyt kysymykset koskevat direktiivin 95/46, jota sovellettiin ennakkoratkaisupyynnön tekemispäivänä, tulkintaa. Kyseinen direktiivin on kumottu 25.5.2018 alkaen, jolloin asetusta 2016/679 alettiin soveltaa.

33 Unionin tuomioistuin tarkastelee esitettyjä kysymyksiä direktiivin 95/46 kannalta ottamalla kuitenkin niitä koskevassa arvioinnissaan huomioon myös asetuksen 2016/679 sen varmistamiseksi, että sen vastauksista on kaikissa tilanteissa hyötyä ennakkoratkaisua pyytäneelle tuomioistuimelle.

Ensimmäinen kysymys

34 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee ensimmäisellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaan tietojenkäsittelyyn liittyvää kieltoa tai rajoituksia sovelletaan – jollei samassa direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – myös hakukoneen ylläpitäjään niiden vastuiden, valtuuksien ja mahdollisuuksien yhteydessä, joita sillä on rekisterinpitäjänä kyseisen hakukoneen toimintaa varten suoritetun tietojenkäsittelyn osalta.

35 Tältä osin on huomautettava, että yhtäältä hakukoneen toiminnan, joka käsittää sivullisten internetissä julkaisemien tai siihen liittämien tietojen löytämisen, automaattisen indeksoinnin ja tilapäisen tallentamisen sekä lopuksi kyseisten tietojen asettamisen internetin käyttäjien saataville tietyssä etusijajärjestyksessä, on katsottava olevan direktiivin 95/46 2 artiklan b alakohdassa tarkoitettua ”henkilötietojen käsittelyä” silloin, kun näihin tietoihin sisältyy henkilötietoja, ja toisaalta kyseisen hakukoneen ylläpitäjää on pidettävä kyseisen direktiivin 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettuna ”rekisterinpitäjänä” (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 41 kohta).

36 Hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritettu henkilötietojen käsittely eroaa näet internetsivustojen toimittajien suorittamasta henkilötietojen käsittelystä, jossa henkilötiedot sisällytetään internetsivulle, ja menee sitä pidemmälle, ja kyseisellä toiminnalla on ratkaiseva asema mainittujen tietojen kokonaisvaltaisessa jakelussa, koska kyseiset tiedot ovat tuon toiminnan johdosta jokaisen rekisteröidyn nimellä haun tekevän internetin käyttäjän ja myös sellaisen internetin käyttäjän saatavilla, joka muutoin ei olisi löytänyt sitä internetsivua, jolla nämä samat tiedot on julkaistu. Lisäksi se, miten hakukoneet järjestävät ja kasaavat internetissä julkaistuja tietoja tarkoituksenaan helpottaa niiden käyttäjien mahdollisuutta saada kyseiset tiedot saataville, voi johtaa silloin, kun tietoja haetaan luonnollisen henkilön nimellä, siihen, että kyseiset käyttäjät saavat hakutulosten luettelossa sellaisen jäsennellyn katsauksen kyseistä henkilöä koskevista internetistä löydettävistä tiedoista, jonka avulla he voivat laatia rekisteröidystä kutakuinkin yksityiskohtaisen profiilin (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 35–37 kohta).

37 Koska hakukoneen toiminta voi siis internetsivustojen toimittajien toimintaan nähden vaikuttaa olennaisesti ja suuremmassa määrin yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, hakukoneen ylläpitäjän on kyseisen toiminnan tarkoituksen ja keinot määrittelevänä henkilönä varmistettava vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa yhteydessä se, että toiminta täyttää direktiivin 95/46 vaatimukset, jotta direktiivissä säädetyt takeet voivat saada täyden

vaikutuksensa ja jotta rekisteröityjen tehokas ja kattava suojelu ja erityisesti heidän oikeutensa nauttia yksityiselämän kunnioitusta voidaan todella turvata (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 38 kohta).

38 Ensimmäisellä ennakkoratkaisukysymyksellä pyritään siis selvittämään, onko hakukoneen ylläpitäjän täytettävä vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa yhteydessä myös vaatimukset, jotka direktiivissä 95/46 asetetaan sen 8 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitettujen erityisten henkilötietoryhmien osalta, kun henkilötiedot sisältyvät sivullisten internetissä julkaisemiin tai siihen lataamiin tietoihin ja kyseinen ylläpitäjä käsittelee niitä hakukoneensa toimintaa varten.

39 Näiden erityisten tietoryhmien osalta direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on kiellettävä sellaisten henkilötietojen käsittely, jotka koskevat rotua tai etnistä alkuperää, poliittisia mielipiteitä, uskonnollista tai filosofista vakaumusta tai ammattiliittoon kuulumista, sekä terveyteen ja seksuaaliseen käyttäytymiseen liittyvien tietojen käsittely. Tähän kieltoon on säädetty tiettyjä poikkeuksia muun muassa kyseisen 8 artiklan 2 kohdassa

40 Direktiivin 95/46 8 artiklan 5 kohdassa säädetään, että rikoksiin, tuomioihin tai turvaamistoimiin liittyvää tietojenkäsittelyä voidaan suorittaa ainoastaan julkisen viranomaisen valvonnassa tai, jos kansallisessa lainsäädännössä säädetään erityisistä tarpeellisista suojatoimista, jäsenvaltion myöntämissä näiden suojatoimien kattamissa poikkeuksissa. Täydellistä rikosrekisteriä ei kuitenkaan saa pitää kuin julkisen viranomaisen valvonnassa. Jäsenvaltiot voivat säätää siitä, että myös hallinnollisiin sanktioihin tai siviiliprosesseihin liittyviä tietoja on käsiteltävä julkisen viranomaisen valvonnassa.

41 Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan sisältö on muutamine muutoksineen otettu asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohtaan ja 10 artiklaan.

42 On todettava aluksi, että näiden direktiivin 95/46 ja asetuksen 2016/679 säännösten sanamuodosta ilmenee, että niissä vahvistettuja kieltoa ja rajoituksia sovelletaan, jollei kyseisessä direktiivissä ja kyseisessä asetuksessa säädetyistä poikkeuksista muuta johdu, kaikenlaiseen mainituissa säännöksissä tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä koskevaan tietojenkäsittelyyn ja kaikkiin tällaista käsittelyä suorittaviin rekisterinpitäjiin.

43 Tämän jälkeen on huomautettava, ettei missään muussa mainitun direktiivin tai mainitun asetuksen säännöksessä säädetä yleisestä poikkeuksesta kyseiseen kieltoon tai kyseisiin rajoituksiin hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritetun kaltaisen käsittelyn hyväksi. Kuten tämän tuomion 37 kohdasta ilmenee, näiden säädösten yleisestä rakenteesta seuraa sitä vastoin, että tällaisen hakukoneen ylläpitäjän on kaikkien muiden rekisterinpitäjien tavoin varmistettava vastuidensa, valtuuksiensa ja mahdollisuuksiensa yhteydessä se, että sen suorittama henkilötietojen käsittely täyttää direktiivin 95/46 tai asetuksen 2016/679 vaatimukset.

44 Lopuksi on todettava, että sellainen direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan tai asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohdan ja 10 artiklan tulkinta, jonka mukaan hakukoneen toimintaan ei ensinäkemältä ja yleisesti sovellettaisi niitä erityisvaatimuksia, joista kyseisissä säännöksissä säädetään niissä tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä koskevan käsittelyn osalta, olisi ristiriidassa mainittujen säännösten tarkoituksen kanssa, jona on varmistaa parempi suoja tällaista käsittelyä vastaan, joka kyseisten tietojen erityisen arkaluonteisuuden vuoksi voi merkitä – kuten myös kyseisen direktiivin johdanto-osan 33 perustelukappaleesta ja kyseisen asetuksen johdanto-osan 51 perustelukappaleesta ilmenee – erityisen vakavaa puuttumista yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin perusoikeuksiin, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa.

45 Vaikka – toisin kuin etenkin Google väittää – hakukokeen ylläpitäjän hakukoneen toiminnan yhteydessä suorittaman käsittelyn erityispiirteet eivät siis voikaan oikeuttaa sitä, että kyseinen ylläpitäjä vapautetaan noudattamasta direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohtaa sekä asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohtaa ja 10 artiklaa, nämä erityispiirteet voivat kuitenkin vaikuttaa mainitulla ylläpitäjällä näiden säännösten nojalla olevien vastuun ja konkreettisten velvollisuuksien ulottuvuuteen.

46 Tältä osin on korostettava, että – kuten Euroopan komissio huomauttaa – hakukoneen ylläpitäjä ei ole vastuussa siitä, että mainituissa säännöksissä tarkoitetut henkilötiedot ovat sivullisen julkaisemalla internetsivulla, vaan se on vastuussa kyseisen sivun lisäämisestä hakutulosten luetteloon ja erityisesti kyseiselle sivulle johtavan linkin lisäämisestä internetin käyttäjille luonnollisen henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon, koska tällainen kysymyksessä olevan linkin ilmoittaminen tällaisessa luettelossa on omiaan vaikuttamaan merkittävästi rekisteröidyn perusoikeuksiin, jotka koskevat hänen yksityiselämänsä kunnioittamista ja häntä itseään koskevien henkilötietojen suojaa (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 80 kohta).

47 Kun otetaan huomioon hakukoneen ylläpitäjän vastuut, valtuudet ja mahdollisuudet rekisterinpitäjänä kyseisen hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritetun tietojenkäsittelyn osalta, direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdassa sekä asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa säädettyjä kieltoja ja rajoituksia voidaan näin ollen – kuten julkisasiamies on huomauttanut ratkaisuehdotuksensa 56 kohdassa ja kuten kaikki osapuolet, jotka ovat ottaneet tähän kysymykseen kantaa, lähinnä korostavat – soveltaa kyseiseen ylläpitäjään vain tämän hakutulosten luetteloon lisäämisen vuoksi ja siis sellaisen tarkastuksen välityksellä, joka on suoritettava toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valvonnassa rekisteröidyn esittämän pyynnön perusteella.

48 Edellä esitetystä ilmenee, että ensimmäiseen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaan tietojenkäsittelyyn liittyvää kieltoa tai rajoituksia sovelletaan – jollei samassa direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – myös hakukoneen ylläpitäjään niiden vastuiden, valtuuksien ja mahdollisuuksien yhteydessä, joita sillä on rekisterinpitäjänä kyseisen hakukoneen toiminnan aikana suoritetun tietojenkäsittelyn osalta, sellaisen tarkastuksen yhteydessä, jonka kyseinen ylläpitäjä suorittaa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valvonnassa rekisteröidyn esittämän pyynnön johdosta.

Toinen ennakkoratkaisukysymys

49 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee toisella kysymyksellään, jossa on kolme osaa, lähinnä,

– onko direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohtaa tulkittava siten, että hakukoneen ylläpitäjä on niiden nojalla velvollinen – jollei kyseisessä direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – hyväksymään sellaisten linkkien osalta esitetyt hakutulosten luettelosta poistamista koskevat pyynnöt, jotka johtavat internetsivuille, joilla on kyseisissä säännöksissä tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja;

– onko direktiivin 95/46 8 artiklan 2 kohdan a ja e alakohtaa tulkittava siten, että tällainen ylläpitäjä voi niiden nojalla kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä silloin, kun se toteaa, että kyseessä olevat linkit johtavat sisältöihin, joissa on henkilötietoja, jotka kuuluvat kyseisen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin mutta joiden käsittelyyn voidaan soveltaa jotakin mainitun 8 artiklan 2 kohdan a ja e alakohdassa säädettyä poikkeusta, ja

– onko direktiivin 95/46 säännöksiä tulkittava siten, että hakukoneen ylläpitäjä voi kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevaa pyyntöä myös sillä perusteella, että linkit, joiden poistamista pyydetään, johtavat internetsivuille, joilla kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 tai 5 kohdassa tarkoitettuihin erityisryhmiin kuuluvat henkilötiedot on julkaistu ainoastaan journalistisia tarkoituksia tai taiteellisen tai kirjallisen ilmaisun tarkoituksia varten, ja että kyseiseen julkaisemiseen voidaan siis soveltaa mainitun direktiivin 9 artiklassa säädettyä poikkeusta.

50 Aluksi on huomautettava, että direktiivin 95/46 yhteydessä pääasiassa kyseessä olevan kaltaisten hakutulosten luettelosta poistamista koskevien pyyntöjen perustana on etenkin kyseisen direktiivin 12 artiklan b alakohta, jonka mukaan jäsenvaltioiden on taattava rekisteröidyille oikeus saada rekisterinpitäjältä sellaiset tiedot poistetuiksi, joiden käsittely ei ole kyseisen direktiivin mukaista.

51 Direktiivin 95/46 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan mukaan on lisäksi niin, että jäsenvaltioiden on turvattava rekisteröidylle oikeus ainakin direktiivin 95/46 7 artiklan e ja f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa millä hetkellä tahansa vastustaa itseään koskevien tietojen käsittelyä henkilökohtaiseen tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi, paitsi milloin kansallisessa lainsäädännössä toisin säädetään.

52 Tältä osin on huomautettava, että unionin tuomioistuin on jo todennut, että direktiivin 95/46 12 artiklan b alakohtaa ja 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä säädettyjen oikeuksien kunnioittamiseksi – ja kunhan noissa säännöksissä säädetyt edellytykset ovat todellakin täyttyneet – hakukoneen ylläpitäjä on velvollinen poistamaan henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta linkit sivullisten julkaisemiin internetsivuihin, joissa on kyseistä henkilöä koskevaa tietoa, myös siinä tilanteessa, että kyseistä nimeä tai kyseisiä tietoja ei ole poistettu ensin tai poisteta samanaikaisesti näiltä internetsivuilta, ja näin on tilanteen mukaan jopa silloin, kun niiden julkaiseminen mainituilla sivuilla on itsessään laillista (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 88 kohta).

53 Unionin tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että näiden samojen säännösten soveltamisedellytyksiä arvioitaessa on muun muassa tutkittava, onko rekisteröidyllä oikeus siihen, ettei kyseessä olevia hänen henkilöään koskevia tietoja liitetä enää arviointiajankohtana hänen nimeensä sellaisessa hakutulosten luettelossa, joka tulee näkyviin rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta, ilman, että tällaisen oikeuden toteaminen edellyttäisi kuitenkaan sitä, että kyseessä olevien tietojen sisällyttäminen hakutulosten luetteloon aiheuttaa vahinkoa rekisteröidylle. Kun rekisteröity voi hänellä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklan nojalla olevien perusoikeuksiensa suhteen vaatia, ettei kyseessä olevia tietoja aseteta enää suuren yleisön saataville sisällyttämällä ne tällaiseen hakutulosten luetteloon, kyseiset oikeudet syrjäyttävät lähtökohtaisesti paitsi hakukoneen ylläpitäjän taloudellisen intressin myös suurella yleisöllä olevan intressin saada mainitut tiedot saataviinsa tehdessään haun rekisteröidyn nimellä. Tästä ei kuitenkaan olisi kyse, jos ilmenee, että rekisteröidyllä julkisuudessa olevan aseman kaltaisista erityisistä syistä puuttuminen rekisteröidyn perusoikeuksiin on perusteltavissa sillä ensisijaisella intressillä, joka suurella yleisöllä on saada nuo tiedot saataviinsa kyseisen sisällyttämisen johdosta (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 99 kohta).

54 Euroopan unionin lainsäätäjä on asetuksen 2016/679 yhteydessä säätänyt kyseisen asetuksen 17 artiklassa säännöksestä, jossa säännellään nimenomaisesti ”oikeutta tietojen poistamiseen”; kyseisestä oikeudesta käytetään tuon artiklan otsikossa myös nimitystä ”oikeus tulla unohdetuksi”.

55 Rekisteröidyllä on kyseisen 17 artiklan 1 kohdan mukaan oikeus saada rekisterinpitäjä poistamaan rekisteröityä koskevat henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, ja rekisterinpitäjällä on velvollisuus poistaa henkilötiedot ilman aiheetonta viivytystä, edellyttäen että jokin kyseisessä säännöksessä luetelluista perusteista täyttyy. Kyseisessä säännöksessä mainitaan näinä perusteina se, että tietoja ei enää tarvita käsittelyn tarkoituksiin, että rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta, että rekisteröity vastustaa käsittelyä asetuksen 2016/679 21 artiklan, jolla korvataan direktiivin 95/46 14 artikla, 1 tai 2 kohdan nojalla, että

henkilötietoja on käsitelty lainvastaisesti, että henkilötiedot on poistettava lakisääteisen velvoitteen noudattamiseksi tai että henkilötiedot on kerätty 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen lapsille tarjottujen tietoyhteiskunnan palvelujen yhteydessä.

56 Asetuksen 2016/679 17 artiklan 3 kohdassa täsmennetään kuitenkin, että kyseisen asetuksen 17 artiklan 1 kohtaa ei sovelleta, jos kyseessä oleva käsittely on tarpeen jonkin ensin mainitussa säännöksessä luetellun perusteen kannalta. Näihin perusteisiin kuuluu mainitun asetuksen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa oleva muun muassa tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttäminen.

57 Sillä, että asetuksen 2016/679 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa säädetään vastedes nimenomaisesti, ettei rekisteröidyllä ole oikeutta poistamiseen silloin, kun käsittely on tarpeen muun muassa perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseen, ilmaistaan se, että oikeus henkilötietojen suojaan ei ole absoluuttinen oikeus vaan sitä on – kuten kyseisen asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa korostetaan – tarkasteltava suhteessa sen tehtävään yhteiskunnassa ja sen on suhteellisuusperiaatteen mukaisesti oltava oikeassa suhteessa muihin perusoikeuksiin (ks. myös tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, 48 kohta ja lausunto 1/15 (EU:n ja Kanadan välinen PNR-sopimus), 26.7.2017, EU:C:2017:592, 136 kohta).

58 Tässä yhteydessä on huomautettava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa tunnustetun kaltaisten oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa, jos näistä rajoituksista säädetään lailla, jos niissä kunnioitetaan kyseisten oikeuksien ja vapauksien olennaista sisältöä ja jos ne suhteellisuusperiaatteen mukaisesti ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia (tuomio 9.11.2010, Volker und Markus Schecke ja Eifert, C-92/09 ja C-93/09, EU:C:2010:662, 50 kohta).

59 Asetuksessa 2016/679 ja etenkin sen 17 artiklan 3 kohdan a alakohdassa vahvistetaan siten nimenomaisesti yhtäältä perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettujen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskevien perusoikeuksien ja toisaalta perusoikeuskirjan 11 artiklassa taatun tiedonvälityksen vapautta koskevan perusoikeuden punnintaa koskeva vaatimus.

60 Sitä, millä edellytyksin hakukoneen ylläpitäjä on velvollinen hyväksymään hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön ja siis poistamaan rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta näkyvästä hakutulosten luettelosta linkin internetsivulle, jolla on henkilötietoja, jotka kuuluvat direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin, on tutkittava juuri näiden seikkojen perusteella.

61 Tältä osin on todettava aluksi, että hakukoneen ylläpitäjän suorittama direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä koskeva käsittely voi lähtökohtaisesti kuulua niiden kyseisen 8 artiklan 2 kohdan a ja e alakohdassa säädettyjen poikkeusten piiriin, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa ja joissa säädetään, että näitä erityisiä tietoryhmiä koskevan tietojenkäsittelyn kieltoa ei sovelleta, jos rekisteröity on antanut nimenomaisen suostumuksensa kyseiseen käsittelyyn, paitsi jos kyseessä olevan jäsenvaltion lainsäädännön mukaan tällaista suostumusta ei saa antaa, tai jos käsittely muun muassa koskee tietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi. Nämä poikkeukset sisältyvät vastedes asetuksen 2016/679 9 artiklan 2 kohdan a ja e alakohtaan. Kyseisen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa, jossa toistetaan pääosin direktiivin 95/46 8 artiklan 4 kohta, sallitaan lisäksi mainittuja tietoryhmiä koskeva käsittely, jos käsittely on tarpeen tärkeää yleistä etua koskevasta syystä unionin oikeuden tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla, edellyttäen että se on oikeasuhteinen tavoitteeseen nähden, siinä noudatetaan keskeisiltä osin oikeutta henkilötietojen suojaan ja siinä säädetään asianmukaisista ja erityisistä toimenpiteistä rekisteröidyn perusoikeuksien ja etujen suojaamiseksi.

62 Direktiivin 95/46 8 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja asetuksen 2016/679 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen osalta kyseisen direktiivin 2 artiklan h alakohdassa ja kyseisen asetuksen 4 artiklan 11 alakohdassa esitetyn suostumuksen käsitteen määritelmästä seuraa, että kyseisen suostumuksen on oltava ”yksilöity” ja sen on siis koskettava nimenomaan hakukoneen toiminnan yhteydessä suoritettua käsittelyä ja siten sitä, että kyseisen käsittelyn johdosta sivulliset voivat saada kyseisen henkilön nimellä suoritetun haun johdosta hakutulosten luettelon, johon sisältyy linkkejä, jotka johtavat internetsivuille, joilla on kyseistä henkilöä koskevia arkaluonteisia tietoja. Käytännössä on kuitenkin vaikeasti kuviteltavissa – eikä unionin tuomioistuimelle esitetystä asiakirja-aineistosta myöskään ilmene –, että hakukoneen ylläpitäjä pyytää rekisteröityjen nimenomaista suostumusta ennen kuin se käsittelee heitä koskevia henkilötietoja hakutulostoimintaansa varten. Kuten muun muassa Ranskan ja Puolan hallitukset sekä komissio ovat huomauttaneet, jo se, että henkilö esittää hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön, merkitsee joka tapauksessa lähtökohtaisesti, että viimeistään kyseisen pyynnön esittämisajankohtana hän ei enää anna suostumustaan hakukoneen ylläpitäjän suorittamalle käsittelylle. Tässä yhteydessä on myös huomautettava, että mainitun asetuksen 17 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkastellaan yhtenä niistä perusteista, jotka perustelevat ”oikeuden tulla unohdetuksi”, sitä, että rekisteröity peruuttaa suostumuksen, johon käsittely on perustunut saman asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, eikä käsittelyyn ole muuta laillista perustetta.

63 Sitä vastoin sitä direktiivin 95/46 8 artiklan 2 kohdan e alakohdassa ja asetuksen 2016/679 9 artiklan 2 kohdan e alakohdassa mainittua seikkaa, että rekisteröity on nimenomaisesti saattanut kyseessä olevat tiedot julkisiksi, on – kuten kaikki tähän seikkaan kantaa ottaneet osapuolet ovat lähinnä huomauttaneet – tarkoitus soveltaa samalla lailla hakukoneen ylläpitäjään kuin kyseessä olevan internetsivun toimittajaankin.

64 Siitä huolimatta, että linkitetyllä internetsivulla on direktiivin 95/46 8 artiklan 1 kohdassa ja asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa mainittuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja, tällaisessa tilanteessa se, että hakukoneen ylläpitäjä käsittelee näitä tietoja hakukoneen toiminnan yhteydessä, on siis – kunhan se täyttää myös muut muun muassa kyseisen direktiivin 6 artiklassa ja kyseisen asetuksen 5 artiklassa asetetut laillisuutta koskevat edellytykset (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 72 kohta) – näiden säädösten mukaista.

65 Jopa tässä tilanteessa rekisteröidyllä voi kuitenkin olla direktiivin 95/46 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan tai asetuksen 2016/679 17 artiklan 1 kohdan c alakohdan ja 21 artiklan 1 kohdan mukaan oikeus saada kyseessä oleva linkki poistetuksi hakutulosten luettelosta henkilökohtaiseen tilanteeseensa liittyvällä perusteella.

66 Hakukoneen ylläpitäjän on joka tapauksessa silloin, kun sille on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, tarkastettava direktiivin 95/46 8 artiklan 4 kohdassa tai asetuksen 2016/679 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla ja kyseisissä säännöksissä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, onko kysymyksessä olevalle internetsivulle johtavan linkin sisällyttäminen rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään luetteloon tarpeen sitä perusoikeuskirjan 11 artiklassa suojattua tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseen, joka on internetin käyttäjillä, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa. Vaikka perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklalla suojatut rekisteröidyn oikeudet syrjäyttävät pääsääntöisesti internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapauden, tuo tasapaino voi kuitenkin riippua erityistapauksissa kyseessä olevien tietojen luonteesta ja niiden arkaluonteisuudesta rekisteröidyn yksityiselämän kannalta sekä yleisöllä olevasta intressistä saada kyseiset tiedot käyttöönsä, ja jälkimmäinen intressi voi olla erilainen muun muassa kyseisellä henkilöllä julkisuudessa olevan aseman perusteella (ks. vastaavasti tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 81 kohta).

67 Tähän on vielä lisättävä, että siinä tilanteessa, jossa käsittely koskee direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdassa tai asetuksen 2016/679 9 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklassa tarkoitettuja erityisiä tietoryhmiä, puuttuminen yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin rekisteröidyn perusoikeuksiin voi olla – kuten tämän tuomion 44 kohdassa on huomautettu – erityisen vakavaa näiden tietojen arkaluonteisuuden vuoksi.

68 Kun hakukoneen ylläpitäjälle on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, joka koskee linkkiä internetsivulle, jolla tällaisia arkaluonteisia tietoja on julkaistu, kyseisen ylläpitäjän on kaikkien käsiteltävälle tapaukselle merkityksellisten seikkojen perusteella ja ottamalla huomioon sen, miten vakavaa perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin rekisteröidyn perusoikeuksiin puuttuminen on, tarkastettava direktiivin 95/46 8 artiklan 4 kohdassa tai asetuksen 2016/679 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla ja kyseisissä säännöksissä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, osoittautuuko kyseisen linkin sisällyttäminen tämän henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon ehdottoman tarpeelliseksi perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetun, sellaisten internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapauden suojaamiseksi, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa.

69 Kaikesta edellä esitetystä seuraa, että toiseen kysymykseen on vastattava seuraavasti:

– Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä on tulkittava siten, että hakukoneen ylläpitäjä on niiden nojalla lähtökohtaisesti velvollinen – jollei kyseisessä direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – hyväksymään sellaisten linkkien osalta esitetyt hakutulosten luettelosta poistamista koskevat pyynnöt, jotka johtavat internetsivuille, joilla on kyseisissä säännöksissä tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja.

– Direktiivin 95/46 8 artiklan 2 artiklan e alakohtaa on tulkittava siten, että tällainen ylläpitäjä voi sen nojalla kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön, jos se toteaa, että kyseessä olevat linkit johtavat sisältöihin, joissa on henkilötietoja, jotka kuuluvat kyseisen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin mutta joiden käsittelyyn voidaan soveltaa jotakin mainitun 8 artiklan 2 kohdan e alakohdassa säädettyä poikkeusta, kunhan kyseinen käsittely täyttää kaikki muut kyseisessä direktiivissä asetetut laillisuutta koskevat edellytykset ja jollei rekisteröidyllä ole mainitun direktiivin 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla oikeutta vastustaa mainittua käsittelyä henkilökohtaiseen tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi.

– Direktiivin 95/46 säännöksiä on tulkittava siten, että kun hakukoneen ylläpitäjälle on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö sellaiselle internetsivulle johtavan linkin osalta, jolla on julkaistu kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 tai 5 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja, kyseisen ylläpitäjän on kaikkien käsiteltävälle tapaukselle merkityksellisten seikkojen perusteella ja ottamalla huomioon sen, miten vakavaa perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin rekisteröidyn perusoikeuksiin puuttuminen on, tarkastettava mainitun direktiivin 95/46 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla ja viimeksi mainitussa säännöksessä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, osoittautuuko kyseisen linkin sisällyttäminen tämän henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon ehdottoman tarpeelliseksi perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetun, sellaisten internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapauden suojaamiseksi, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa.

Kolmas ennakkoratkaisukysymys

70 Koska tämä kysymys on esitetty ainoastaan siinä tilanteessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan kielteisesti, tähän ei ole tarvetta vastata, kun otetaan huomion ensimmäiseen kysymykseen annettu myönteinen vastaus.

Neljäs ennakkoratkaisukysymys

71 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee neljännellä kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 95/46 säännöksiä tulkittava siten, että

– yhtäältä luonnollisen henkilön osalta vireillä ollutta tuomioistuinmenettelyä koskevat tiedot ja mahdollisesti sen johdosta annettua tuomiota koskevat tiedot ovat direktiivin 95/46 8 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ”rikoksia” ja ”tuomioita” koskevia tietoja, ja

– toisaalta hakukoneen ylläpitäjän on hyväksyttävä sellaisille internetsivuille johtavien linkkien osalta esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, joilla on tällaisia tietoja, jos kyseiset tiedot liittyvät kyseessä olevan tuomioistuinmenettelyn aikaisempaan vaiheeseen eivätkä kyseisen menettelyn kulun johdosta vastaa enää tämän hetkistä tilannetta.

72 Tältä osin on todettava, että – kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 100 kohdassa huomauttanut ja kuten muun muassa Ranskan hallitus, Irlanti, Italian ja Puolan hallitukset sekä komissio ovat todenneet – luonnollista henkilöä vastaan käytyä tuomioistuinmenettelyä koskevat tiedot, kuten hänen syytteeseenpanoaan tai oikeudenkäyntiään ja mahdollisesti niistä seurannutta tuomiota koskevat tiedot, ovat direktiivin 95/46 8 artiklan 5 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja ”rikoksiin” ja ”tuomioihin” liittyviä tietoja ja asetuksen 2016/679 10 artiklassa tarkoitettuja ”rikkomuksiin” ja ”rikostuomioihin” liittyviä tietoja, ja näin on siitä riippumatta, onko siihen rikokseen, josta henkilöä on syytetty, syyllistyminen näytetty kyseisen tuomioistuinmenettelyn aikana todella toteen.

73 Kun hakukoneen ylläpitäjä sisällyttää rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon linkkejä internetsivuille, joilla on julkaistu tällaisia tietoja, se suorittaa kyseisten tietojen käsittelyn, johon sovelletaan direktiivin 95/46 8 artiklan 5 kohdan ensimmäisen alakohdan ja asetuksen 2016/679 10 artiklan nojalla erityisiä rajoituksia. Kuten komissio on huomauttanut, tällainen käsittely voi näiden säännösten nojalla, ja jollei kyseisessä direktiivissä ja kyseisessä asetuksessa asetettujen laillisuutta koskevien muiden edellytysten noudattamisesta muuta johdu, olla laillista muun muassa, jos kansallisessa oikeudessa on säädetty asianmukaisista ja erityisistä suojatoimista, mistä voi olla kyse silloin, kun viranomaiset ovat ilmaisseet kysymyksessä olevat tiedot yleisölle sovellettavaa kansallista oikeutta noudattaen.

74 Laillisuutta koskevista muista edellytyksistä on huomautettava, että direktiivin 95/46 6 artiklan 1 kohdan c–e alakohdassa säädetyistä vaatimuksista, jotka sisältyvät nykyään asetuksen 2016/679 5 artiklan 1 kohdan c–e alakohtaan, ilmenee, että jopa paikkansapitävien tietojen alun perin laillinen käsittely voi ajan myötä muuttua kyseisen direktiivin tai kyseisen asetuksen kanssa yhteensopimattomaksi, jos kyseiset tiedot eivät ole enää tarpeen siihen tarkoitukseen, johon ne on kerätty ja jossa niitä on käsitelty. Näin on etenkin silloin, kun ne eivät ole asianmukaisia, kun ne eivät ole tai eivät enää ole olennaisia taikka kun ne ovat liian laajoja näihin tarkoituksiin tai niitä on säilytetty liian pitkään (tuomio 13.5.2014, Google Spain ja Google, C-131/12, EU:C:2014:317, 93 kohta).

75 Kuten tämän tuomion 66 kohdassa on todettu, jopa siinä tilanteessa, että direktiivin 95/46 8 artiklan 5 kohdassa ja asetuksen 2016/679 10 artiklassa tarkoitettujen tietojen käsittely ei ole kyseisissä säännöksissä säädettyjen rajoitusten tai kyseisen direktiivin 6 artiklan 1 kohdan c–e alakohdassa ja kyseisen asetuksen 5 artiklan 1 kohdan c–e alakohdassa asetettujen kaltaisten

laillisuutta koskevien muiden edellytysten mukaista, hakukoneen ylläpitäjän on vielä tarkastettava mainitun direktiivin 95/46 8 artiklan 4 kohdassa ja mainitun asetuksen 9 artiklan 2 kohdan g alakohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla ja kyseisissä säännöksissä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, onko kysymyksessä olevalle internetsivulle johtavan linkin sisällyttäminen rekisteröidyn nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään luetteloon tarpeen perusoikeuskirjan 11 artiklalla suojatun, sellaisilla internetin käyttäjillä olevan tiedonvälityksen vapautta koskevan oikeuden käyttämiseksi, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa.

76 Tältä osin on huomautettava, että Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että rekisteröityjen esittämät pyynnöt siitä, että eri tiedotusvälineitä kielletään Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen 8 artiklan nojalla asettamasta internetiin saataville vanhoja raportteja kyseisten rekisteröityjen osalta vireille pannusta rikosoikeudenkäynnistä, edellyttävät sitä, että tutkitaan oikeudenmukaista tasapainoa, joka on luotava rekisteröidyillä yksityiselämän kunnioittamiseen olevan oikeuden ja muun muassa yleisöllä olevan tiedonvälityksen vapauden välille. Tähän oikeudenmukaiseen tasapainoon pyrittäessä on otettava huomioon se olennainen tehtävä, joka lehdistöllä on demokraattisessa yhteiskunnassa ja johon kuuluu raporttien ja selostusten laatiminen tuomioistuinmenettelyistä. Tällaisten tietojen ja ajatusten välittämisestä muodostuvan tiedotusvälineiden tehtävän lisäksi yleisöllä on oikeus vastaanottaa kyseisiä tietoja ja ajatuksia. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on katsonut tässä yhteydessä, että yleisöllä oli intressi paitsi saada tietoa ajankohtaisesta tapahtumasta myös voida tehdä hakuja aikaisemmista tapahtumista, mutta yleisön intressin laajuus rikosprosessien osalta voi kuitenkin vaihdella ja se voi muuttua ajan kuluessa etenkin asiaan liittyvien olosuhteiden perusteella (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 28.6.2018, M. L. ja W. W. v. Saksa, CE:ECHR:2018:0628JUD006079810, 89 ja 100–102 kohta).

77 Hakukoneen ylläpitäjän on siten arvioitava sellaisille internetsivuille johtavien linkkien osalta esitetyn hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön yhteydessä, joilla on julkaistu rekisteröidyn osalta rikosasiassa vireille pantua tuomioistuinmenettelyä koskevia tietoja, jotka liittyvät kyseisen menettelyn aikaisempaan vaiheeseen eivätkä vastaa enää tämän hetkistä tilannetta, onko rekisteröidyllä kaikkien sellaisten käsiteltävään tapaukseen liittyvien olosuhteiden perusteella, joita ovat muun muassa kyseessä olevan rikoksen luonne ja vakavuus, mainitun menettelyn kulku ja lopputulos, kulunut aika, rekisteröidyllä julkisuudessa oleva asema ja hänen käyttäytymisensä menneisyydessä, yleisön intressi pyynnön esittämisen ajankohtana, julkaisun sisältö ja muoto sekä julkaisulla olevat seuraukset rekisteröidylle, oikeus siihen, että kyseessä olevia tietoja ei enää kyseisen arvioinnin ajankohtana liitetä hänen nimeensä hänen nimellään suoritetun haun johdosta näkyvässä hakutulosten luettelossa.

78 On kuitenkin vielä huomautettava, että vaikka hakukoneen ylläpitäjän olisi todettava, ettei näin ole siitä syystä, että kyseessä olevan linkin sisällyttäminen osoittautuu ehdottoman tarpeelliseksi rekisteröidyllä yksityiselämän kunnioittamiseen ja tietojen suojaan olevien oikeuksien sovittamiseksi yhteen mahdollisesti kiinnostuneilla internetin käyttäjillä olevan tiedonvälityksen vapauden kanssa, kyseisen ylläpitäjän on joka tapauksessa viimeistään hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön esittämisen yhteydessä muutettava hakutulosten luetteloa siten, että internetin käyttäjän siitä saama kokonaisvaikutelma ilmentää tämän hetkistä oikeudellista tilannetta, mikä edellyttää muun muassa, että linkit internetsivuille, jotka sisältävät tätä asiaa koskevia tietoja, näkyvät kyseisessä luettelossa ensimmäisinä.

79 Edellä esitetyn perusteella neljänteen kysymykseen on vastattava, että direktiivin 95/46 säännöksiä on tulkittava siten, että

– yhtäältä luonnollisen henkilön osalta vireillä ollutta tuomioistuinmenettelyä koskevat tiedot ja mahdollisesti sen johdosta annettua tuomiota koskevat tiedot ovat kyseisen direktiivin 8 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ”rikoksia” ja ”tuomioita” koskevia tietoja, ja

– toisaalta hakukoneen ylläpitäjän on hyväksyttävä sellaisille internetsivuille johtavien linkkien osalta esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, joilla on tällaisia tietoja, jos kyseiset tiedot liittyvät kyseessä olevan tuomioistuinmenettelyn aikaisempaan vaiheeseen eivätkä kyseisen menettelyn kulun johdosta vastaa enää tämän hetkistä tilannetta, siltä osin kuin mainitun direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden tarkastuksen yhteydessä todetaan, että kun otetaan huomioon kaikki käsiteltävän tapauksen olosuhteet, rekisteröidyn perusoikeudet, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklalla, syrjäyttävät internetin mahdollisesti kiinnostuneiden käyttäjien perusoikeuskirjan 11 artiklalla suojatut perusoikeudet.

Oikeudenkäyntikulut

80 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24.10.1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä on tulkittava siten, että kyseisissä säännöksissä tarkoitettuja erityisiä henkilötietoryhmiä koskevaan tietojenkäsittelyyn liittyvää kieltoa tai rajoituksia sovelletaan – jollei samassa direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – myös hakukoneen ylläpitäjään niiden vastuiden, valtuuksien ja mahdollisuuksien yhteydessä, joita sillä on rekisterinpitäjänä kyseisen hakukoneen toiminnan aikana suoritetun tietojenkäsittelyn osalta, sellaisen tarkastuksen yhteydessä, jonka kyseinen ylläpitäjä suorittaa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten valvonnassa rekisteröidyn esittämän pyynnön johdosta.**

2) **Direktiivin 95/46 8 artiklan 1 ja 5 kohdan säännöksiä on tulkittava siten, että hakukoneen ylläpitäjä on niiden nojalla lähtökohtaisesti velvollinen – jollei kyseisessä direktiivissä säädetyistä poikkeuksista muuta johdu – hyväksymään sellaisten linkkien osalta esitetyt hakutulosten luettelosta poistamista koskevat pyynnöt, jotka johtavat internetsivuille, joilla on kyseisissä säännöksissä tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja.**

   Direktiivin 95/46 8 artiklan 2 artiklan e alakohtaa on tulkittava siten, että tällainen ylläpitäjä voi sen nojalla kieltäytyä hyväksymästä hakutulosten luettelosta poistamista koskevan pyynnön, jos se toteaa, että kyseessä olevat linkit johtavat sisältöihin, joissa on henkilötietoja, jotka kuuluvat kyseisen 8 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin mutta joiden käsittelyyn voidaan soveltaa jotakin mainitun 8 artiklan 2 kohdan e alakohdassa säädettyä poikkeusta, kunhan kyseinen käsittely täyttää kaikki muut kyseisessä direktiivissä asetetut laillisuutta koskevat edellytykset ja jollei rekisteröidyllä ole mainitun direktiivin 14 artiklan ensimmäisen kohdan a alakohdan nojalla oikeutta vastustaa mainittua käsittelyä henkilökohtaiseen tilanteeseensa liittyvien huomattavan tärkeiden ja perusteltujen syiden vuoksi.

   Direktiivin 95/46 säännöksiä on tulkittava siten, että kun hakukoneen ylläpitäjälle on esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö sellaiselle internetsivulle johtavan linkin osalta, jolla on julkaistu kyseisen direktiivin 8 artiklan 1 tai 5 kohdassa tarkoitettuihin erityisiin ryhmiin kuuluvia henkilötietoja, kyseisen ylläpitäjän on kaikkien käsiteltävälle tapaukselle merkityksellisten seikkojen perusteella ja ottamalla huomioon sen, miten vakavaa perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklassa vahvistettuihin yksityiselämän kunnioittamista ja henkilötietojen suojaa koskeviin rekisteröidyn perusoikeuksiin

puuttuminen on, tarkastettava mainitun direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden nojalla ja viimeksi mainitussa säännöksessä säädettyjä edellytyksiä noudattaen, osoittautuuko kyseisen linkin sisällyttäminen tämän henkilön nimellä suoritetun haun johdosta näkyvään hakutulosten luetteloon ehdottoman tarpeelliseksi perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetun, sellaisten internetin käyttäjien tiedonvälityksen vapauden suojaamiseksi, jotka ovat mahdollisesti kiinnostuneita saamaan kyseisen internetsivun tällaisella haulla saataviinsa.

3) Direktiivin 95/46 säännöksiä on tulkittava siten, että

– **yhtäältä luonnollisen henkilön osalta vireillä ollutta tuomioistuinmenettelyä koskevat tiedot ja mahdollisesti sen johdosta annettua tuomiota koskevat tiedot ovat kyseisen direktiivin 8 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuja ”rikoksia” ja ”tuomioita” koskevia tietoja, ja**

– **toisaalta hakukoneen ylläpitäjän on hyväksyttävä sellaisille internetsivuille johtavien linkkien osalta esitetty hakutulosten luettelosta poistamista koskeva pyyntö, joilla on tällaisia tietoja, jos kyseiset tiedot liittyvät kyseessä olevan tuomioistuinmenettelyn aikaisempaan vaiheeseen eivätkä kyseisen menettelyn kulun johdosta vastaa enää tämän hetkistä tilannetta, siltä osin kuin mainitun direktiivin 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitettujen tärkeiden yleistä etua koskevien syiden tarkastuksen yhteydessä todetaan, että kun otetaan huomioon kaikki käsiteltävän tapauksen olosuhteet, rekisteröidyn perusoikeudet, jotka on taattu perusoikeuskirjan 7 ja 8 artiklalla, syrjäyttävät mahdollisesti kiinnostuneiden internetin käyttäjien perusoikeuskirjan 11 artiklalla suojatut perusoikeudet.**

Allekirjoitukset